

Сукоби у долини Нила - египатска обојена револуција?

Пише: Владимир Јевтић
понедељак, 31 јануар 2011 13:31

Анархија у Египту, на улицама Каира крвопролиће. Преко 102 страдале особе и око 2 000 повређених грађана биланс су протеста [\[1\]](#) у Египту. Како јављају светски медији у немирима који су почели у уторак 25. јануара у готово свим већим градовима Египта полиција се жестоко сукобљава са демонстрантима који захтевају “суштинске реформе” и одлазак актуелног председника Хоснија Мубарака.

Колико су немири озбиљни говори и податак који су саопштили египатски званичници да је из затвора широм Египта побегло на хиљаде затвореника укључујући и најмање један затвор у коме су се налазили исламски терористи. Агенција “АП” навела је да су затвореници побегли током ноћи уз помоћ наоружаних банди које су се сукобиле са чуварима. [\[2\]](#) Да је Египат на ивици грађанског рата сведоче и бројни извештаји о наоружаним људима који патролирају улицама као и људима који су приморани да се организују како би бранили своје домове и животе. У међувремену власти су, без додатних објашњења, затвориле познату арапску ТВ станицу “Ал Џазира” јавио је “BBC”.

[\[3\]](#)

Како са лица места извештава поменута информативна агенција, нереди не бесне само у Каиру већ и у Суецу.

[\[4\]](#)

Док протести све више ескалирају, Барак Обама је у обраћању јавности позвао Мубарака да изврши обећане реформе. [\[5\]](#) У Египту војска обезбеђује локалитете од

светског културно-историјског значаја укључујући Пирамиде у Гизи али и експонате од непроцењиве вредности који се чувају у музеју Каира.

[\[6\]](#)

“Арапски експерти и политички аналитичари не нуде конклузиван одговор. Већи део пан-арапских писаних медија велича “Јасмин револуцију” која је срушила туниског диктатора хвалећи протестанте у Египту, Алжиру, Јемену и Јордану и остатку арапског света. У међувремену, арапски лидери налазе се у неугодној позицији и наизглед не противе се “вољи тунижанског народа” док у исто време настоје да не охрабрују ширење “демократског вируса” у властитим земљама”. [\[7\]](#)

Роберт Каплан (Роберт Каплан) такође наводи: “најизраженији аспект анти-владиних демонстрација које су уздрмале арапски свет представља чињеница која није у првом плану. Наиме, оне (демонстрације) не представљају одраз егзистенцијалних проблема са којима су суочени Палестинци под окупацијом Израела; нити су оне усмерене против Запада или чак Америке. Демонстранти су уперили свој гнев против незапослености, тираније, и општег недостатка људског достојанства и правде у њиховим друштвима. Ово представља талас промене у савременој историји Блиског истока.” [\[8\]](#)

Међутим, иако многи светски аналитичари укључујући и Роберта Каплана из “Foreign Affairs-a” сматрају да су таласи немира који су захватили Тунис, Јемен и сада Египат, суштински повезани и да имају изражену социјално-економску димензију јер арапски народи протестују против неправде која је оличена у репресивним режимима одговорним за корупцију и сиромаштво огромног броја грађана, случај Египта је далеко сложенији. Наиме, немири у Египту не укључују само незадовољство народа аутократским обликом владавине Хоснија Мубарака већ морамо узети у обзир и међународни положај Египта који је сасвим специфичан нарочито у светлу блискоисточног питања.

Колико су немири озбиљни говори и податак који су саопштили египатски званичници да је из затвора широм Египта побегло на хиљаде затвореника укључујући и најмање један затвор у коме су се налазили исламски терористи. Агенција “АП” навела је да су затвореници побегли током ноћи уз помоћ наоружаних банди које су се сукобиле са чуварима. Да је Египат на ивици грађанског рата сведоче и бројни извештаји о наоружаним људима који патролирају улицама као и људима који су приморани да се организују како би бранили своје домове и животе.

Комплексно египатско питање

Хосни Мубарак, актуелни четврти председник Арапске Републике Египат рођен је 4. маја 1928. год. Египатски председник који је имао изузетну војну каријеру, школовао се као пилот у бившем Совјетском Савезу. Мубарак је затим 1972. год. постао Начелник штаба египатског ратног ваздухопловства а 1975. год. постављен је на место потпредседника ове земље од стране бившег председника Анвара ел Садата. Након што је ел Садат, добитник Нобелове награде за мир након потписивања мировног споразума са премијером Израела Менахеном Бегиним којим је Синајско полуострво враћено Египту, убијен у атентату на војној паради од стране исламских фундаменталиста, 14. октобра 1981. на место председника земље долази Хосни Мубарак који је од тада непрестано на власти у Египту. Његов претходник Анвар ел Садат, убијен је јер фундаменталистима у Египту није одговарало његово зближавање са Израелом и Вашингтоном, упркос томе што га је међу Арапима прославило успешно командовање армијом, и то нарочито на почетку трећег израелско-арапског рата 1973. године када су египатске снаге забележиле изненађујући успех на бојишту против израелских трупа. Након потписивања поменутог мировног споразума 1979. год. Египат, који представља једног од оснивача Арапске лиге која је основана 1945. год., избачен је из поменуте организације јер наводно није поступао у интересу арапских земаља, али је на то место враћен 1989. год. Било је сасвим очигледно да исламски фундаменталисти атентатом на ел Садата нису постигли ништа јер је одмах након његовог убиства на власт дошао Хосни Мубарак, који већ деценијама представља америчку узданицу у сузбијању фундаментализма и који је још више учврстио односе између Каира и Вашингтона.

Међутим, Мубараково тоталитарно управљање земљом довело је до тога да САД постану свесне да можда више неће моћи да се поуздају у дугогодишњег савезника по питању Блиског истока и да ће морати да траже другог човека који ће с једне стране представљати препреку успону фундаментализма а с друге бити особа на коју ће америчка администрација моћи да се ослони када су у питању њени витални национални интереси на Блиском истоку.

Сукоби у долини Нила - египатска обојена револуција?

Пише: Владимир Јевтић

понедељак, 31 јануар 2011 13:31

